Vasárnap. 8. Szám. Január 13-kán 1861.

ERDÉLYI MÚZEUM EGYLET KÖNYVTÁRA

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTOI SZÁLLÁS: Ó-vár. Vizi-utcza. 231. szám, első emeletben

Megjelen e lap hetenkint négyszer u. m. Vasárnap, Kedden, Csötörtökön és Szombaton. Ára évnegyedre 3 ft o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr, másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. o.é. s minden hirdetés után 30 kr bélyegdij. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

KIADÓ-HIVATAL: Középutcza, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, januar 10-kén 1861.

(Gr. B. B.) Kimondván a Fejérvártt tartandó gyülésről igénytelen véleményünket, mely nem külön magyar, székely, román vagy szász gyülés, hanem minden tényezőbb elemből van összealkotva; szabadságot veszünk magunknak a N.-Szebenben román polgártársaink külön gyülésére reflectálni.

E gyülés jelenleg ő felsége által kinevezett, a kanczellaria szervezésére felhivott igen tisztelt férfiu hozzá járultán kivül történvén, a volt rendszer organumai szüleménye; — és mint ilyen, minthogy ő felsége jelenleg e férfiura bizá az átmeneti korszakban Erdély ügyei szervezetét, törvénytelen, sőt azt kell hinnünk, hogy ő felsége akaratán kivül történt, nem lehetvén ugyanis föltennünk azt, miszerint az erdélyi ideiglenes kanczellár és kormányszék vezetői a legnagyobb helyről e gyülés megtartásának helyes vagy helytelen volta felöl kihallgatva és kikérdezve ne lettek volna, ha az ő felsége akaratának kifolyása lenne; mert hogy egy Erdélyben tartandó hivatalos engedélylyel ellátott külön gyülés, melynek czélja, ugy hiszszük, az ország szervezésébe belevágni, az ország szervezése vezetésére bizott egyének véleménye tekintetbe vétele nélkül azon felséges uralkodó engedelméből történt légyen, ki a szervezésre e két tisztelt egyént kinevezte, lehetlennek tartjuk.

De nem is látjuk szükségességét; ha román polgártársainknak sérelmeik vannak, melyekben bizony egy nemzetiség sem szenved hiányt, ám eléadhaták vala az első országgyülésen, mely leend.— Külön gyülésben ez ugy sem birhat oly érvényességgel mint a közösben birand. — A magyar, a szász, és a székely mindegyütt hozandják elé, nem különkülön tartandó gyülésben, kivánalmaikat, a meglevő törvényekhez egy általábani ragaszkodásukat. Nem nemzetiségi külön gyülésben, hanem országosban közösen orvoslandó az ország baja.

Vagy bizalmatlansági szavazat akar az lenni előre Fejérvár határozatai iránt, de hát olyan-e a román polgártársak soraiból oda kinevezett egyének névsora? Mi azt hiszszük nem ők azok, kik erre nézt panaszra emelhetnék ajkaikat, hisz ott vannak azok között az általok annyira tisztelt egyházfejek, ott a többiek, kikben Szebenben bizandanak, mert oda is hivatalosak, tehát nincs ok reája, hogy egyhelyütt bennök bizzanak és más helyt meg nem. — Vagy Fejérvártól megtagadják az érvényességet; ezt mi is tettük és teszszük, a mennyiben törvény érvényü csak is maga a törvény; az pedig nem egyéb mint a mi alkotmányos kellékekkel el van látva; és Fejérvártt ez nincsen meg, de Fejérvár nem is fog akarni törvényt hozni, csak a meglevő életbe léptetését ajánlani. Vagy a meglevőnek életbe léptetését akarják meggátolni? de erre meg a szebeni külön gyülés elégtelen.

A szentesitett törvényt eltörölni vagy ujat hozzá tenni csak is oly testület van hivatva, mely azt hozá; — egyes népréteg vagy az uralkodó önkényüleg nem változtathatják meg külön-külön a közös akarattal hozottat. Midön ő felsége az alkotmányosság terére átlépett, nem azért cselekvé, hogy az alkotmány ellen akarna tenni; hanem azért, hogy e biztos támaszt maga mellé vevén ennek segélyével uralkodjék, de hogy uralkodhatik igy máskint mintha azt életbe lépteti és kimondja tisztán, hogy mindaz, ki az alkotmány ellen cselekszik, pártoskodó?

Hogy a bukó rendszer emberei mindent elkövetnek, hogy akadályokat görditsenek a jövő alkotmány elébe, az természetes: mert a tekintély, s egy részénél a kenyér oda van a változás létesültével; de hogy egy öntudatos nemzet, melynek magának sem vala oka alattok ujongani, őket akarja támogatni; valóban megfoghatatlan, — s föl nem tehető.— Sajnos előttünk e tárgyban nem az, hogy a román polgártársak gyüléseznek, nem, azt nem bánjuk; de az, hogy ők ezáltal mintegy azt látszanak bizonyitani, miszerint a többi nemzetekkel nem egyetemesen kivánnak előhaladni, hanem külön; és azok rovására saját érdeköket öregbiteni. Ez nem viszonylagos, mert midön a magyar, a székely meg a szász az alkotmány mellett buzognak nem külön vált czélok mellett, akkor az Erdélyben lakó összes nemzetek boldogitása és egyenjogusága elismerése áll czéljokban, és álland ezután is, ha polgártársaink velünk kezet fogva akarnak haladni. A magyar korona alatt álló nemzetek feladata nem ujitás, hanem törvény életbe léptetése, mely ellen csak az tehet kifogást, ki érdekeit annyira küllön látja emezétől, hogy az alá teljességgel menni nem akar, s másfelé hajol; ámde ezt tiltja minden kötés, mely a felséges uralkodó eldödei s hazánk közt létezett. Erdélynek ugyanazon uralkodót kell tisztelni, melyet Magyarország s ma azt éppen oly joggal birja mint ezt, nem látjuk tehát által, hogy a különböző nemzetiségi érdekek is egyek levén a két hazában, miért bontanók fel a törvényes kötelékeket?

A horvát és vojvodinai gyülések nem azon ország kormányzói akarata ellenére történtek, hanem a meglevő és alkotmányos főnökök által még nem helyettesitett tisztviselők alatt; Erdélyben ma alkotmányos tisztviselő más nincsen mint a kormányszéki és kanczelláriai ideiglenes elnökök. Ezek beegyezése nélkül történt gyülekezet magán jelleggel ha birhat is, de országilag érvényes nem lehet. Érvényessé csak akkor válhatna, ha alkotmányos organumok által az alkotmány szellemében történnék.

Ohajtandó volna még minden esetre, hogy miután már kinevezett kormányszéki és kancellaria vezetőink vannak, ezek a kormányt kezökbe kapják, ezáltal nélkülözhetővé tétetvén a jelenleg még létező egyének működése, kik a közbizalom szükséges kellékét nélkülözik. Megtétetvén ezáltal a törvényes átmenetre szükségelt első lépés, csak is ugy lehet kikerülni alkotmányos kormány alatt az alkotmányellenes lépéseket. *)

(Gr. L. K.) **Miként gondolkoznak a vidéken. II.** — A nemzet az okt. 20-ki diplomát, vagyis inkább patenst soha törvényesen kielégitőnek el nem ismerte és semmi körülmények között el nem ismerheti. Az összeütközik az 1790/1 és 1848-ki törvényeinkkel, sőt egyenesen megtámadja a magyar szent korona területét is.

Ez állitásomat könnyü lenne a patens egyes pontjai taglalásával bebizonyitanom, de kár volna a fáradságért s tán túl is kellene mennem a sajtó korlátain.

Mellőzve tehát egyebet, csakis a Horvátország és a Vojvodina szavaztatását és az ugynevezett Erdélybe összehivandó országgyülést emlitem, mit mi nem tartunk egyébnek, mint a sufrage universelle-nek, a régi rendszer emberei általi kizsákmányolásának. Ők láták, hogy a gyeplő kiesett kezeik közül és hogy még most is megtarthassák a vezetést, fölakarák ez általok annyira gyülölt eszközt is használni. Hasonló volt e lépés ahoz, midön a metternichi uralom alatt admistratorokat nevezett ki a kormány, és ezen tettét avval indokolta, hogy ezt tennie kellett a rend fenntartásának érdekében, pedig valósággal egyebet nem akart, mint e tett által a Kreishauptmann systema alapját már akkor megvetni, miként a most megbukott rendszert nevezte legnagyobb szónokunk és journalistánk.

A Vojvodina és Horvátországban szinre hozott, a Királyhágón innen szinrehozandó parodiájával a sufrage universelle-nek pedig a jog köpenyébe akartak burkolódzni, nem is sejtve, hogy a 12 évi nehéz iskola alatt minő politikai érettségre tettek szert a magyar koronához tartozó nemzetek.

Ezen számitásukban csalódtak, és bizonyára a Királyhágón innen is csalódni fognak, pedig mint szerették volna Európa szine előtt elmondhatni: „Mi óhajtanók Magyarhon integritását visszaállitani, mi az 1848-ki törvényeket életbe léptetnők, de nekünk nem szabad részrehajlóknak lennünk. Előttünk mindenekfelett szent a jog (?!) de ha mi a magyar nemzet követeléseinek engedünk, akkor leléptünk a jogosság teréről; mert a Vojvodina, Erdély és Horvátország jogait sértenök.“

Minek következménye a lett volna, hogy a magyar korona eme részei némi engedményeket kaptak volna, miket adandó alkalommal könnyü leende visszavenni.

Ily előzmények után nem lehet azon bámulni, hogy a nemzet vesziteni kezdi bizalmát, főleg miután látja, hogy az átalakulás minő lassan halad előre. Jól tudjuk mi azt miképen egy országot egy-két nap alatt szervezni nem lehet, de azon habozás mi az alkotmányos térre lépés valósitásánál észrevehető, önkénytelenül azon gondolatot költi fel a hazafiak szivében, hogy a Kreishauptmann systema utjáról eltérés nem őszinte, hanem szükség volt az alkotmányra a végett, hogy azt a fenyegető európai vihar ellenében torlaszul használják, a vihar elvonultával pedig mint szükségtelent megsemmisitsék.

Az ily szomoritó gondolatokat pedig oly tények minő gróf Teleki Lászlónak elfogatása, bizonyára nem semmisitik meg.

A nemes gróf szabadon bocsáttatása nagy örömet okozott ugyan, de megsemmisitni nem képes azon fájdalmas érzést, hogy ujolag egy alkotmányellenes tényt kell registrálnunk, oly tényt, mi közjogunkat sérti, oly tényt, mi királyi hitleveleket semmisit meg, sőt sérti az okt. 20-ki diplomát is, oly tényt, mit az egész európai sajtó megütődéssel fogadott s minek törvényellenességéről még csak a nemzetközi jogokról megfeledkezett szász kormánynak nem volt fogalma.

A gazdasági-egylet folyó hó 7-én gr. Mikó Imre ő nmlga elnöksége alatt a titoknoki szálláson tartott ülésének nevezetesebb tárgyai:

1) A gyümölcsészeti és selyemtenyésztési szakosztály a következő három rendbeli inditványát ajánlja a választmány figyelmébe.

a) A m. kormány még 1858-ban az eperfatermelés és selyemtenyésztésnek sikeresebb elterjesztése végett, ösztöndijakra a gazdasági-egylet rendelkezése alá 500 ftot szolgáltatott át. Egyletünk ez üdvös czélra szánt összegből a mult évben 280 ftot a kitünőbb pályázók közt ki is osztott; azonban az eperfa termelésre hirdetett minden dijakra pályázók nem jelentkezvén, további rendelkezésig 220 frt az egylet pénztárában maradt. A szakosztály ezen összegre nézve, midőn az eddigi tapasztalat szerint hazánkban eperfa termeléssel kevesen foglalkoznak, azon véleményben van, hogy a t. választmány az alapitvány czélja és feltételeivel ellenkező eljárást nem követend el, ha azt Kolozsvár nemes tanácsa által ugyancsak a selyemipar fölvirágoztatása érdekében az egylet rendelkezése alá ajánlott s remélhetőleg rövid idő alatt kijelelendő epres kertnek való helyiség beállitására fogja forditani. A javaslatot a választmány elfogadja.

b) Midőn egyesületünk magának tágos kertet szerzett meg s abba egy kiképzett kertész tartását határozta el, ezáltal nem csak azt akarta elérni, hogy hiteles fajokból álló gyümölcsfa-oskolát teremtsen magának, hanem egyszersmind a haszon-kertészet ismereteit is terjeszteni kivánta. És ezt annyival inkább, mivel föb birtokosainknak is, kik nagyobb sulyt fektetnek a haszon, mint a diszkertészetre, kevesebb igényekkel beérő gyümölcs és konyha kertészekre van leginkább szükségök; és éppen e részben érzünk legnagyobb hiányt. Az egyesületnek már meg levén kiképzett kertésze, a szakosztály egy kertészinas oskola felállitását inditványozza, mire nézve felszólitandóknak véli földbirtokossainkat, hogy a kertész mellé tanulás végett olvasni, irni tudó fiatalokat küldjenek be, a kik a gyakorlati tanulás mellett a haszonkertészet elméletéből is oktatást nyernek, a mire tanár Nagy Ferencz és titoknok Nagy János ajánlkoznak. A szakosztály kéri a t. választmányt, hogy a programm elkészitésére bizottságot nevezzen ki.

A választmány az inditványt pártolja, s jóllehet a jelen idő nem a legalkalmasabb a javasolt oskola felállithatására, mindazáltal a terv és programm elkészitését az inditványozó szakosztályra bizza.

c) Hazánk sok jeles eredeti gyümölcsfajokat, főleg cseresnyét, almát mutathat fel; hogy e fajok keletről vándoroltak valaha ide, vagy történetesen magból állottak elö, meg nem határozhatjuk, annyi áll, hogy vizsgálódó korunkban naponta más más faj felemlitését halljuk. Viszonyaink, terményeink kiismerése a mágunk kötelessége, ennélfogva az eredeti gyümölcsfajok megismerése végett a szakosztály utmutatása szerint felszólitandók lennének gyümölcs-kedvelöink, hogy a vidékeken előforduló ősfajok leiratat a szakosztálylyal közölni sziveskedjenek. E javaslatot köz helyeslással fogadták. (Vége következik.)

Megyei élet. — Beregmegye, decz. 27 dikén tartá közgyülését, midön is, mint körlevelek által kitüzött napon a nemesség, papság, polgárság és a községeknek az 1848. 16. t.-cz. alapján választott képviselöi, mintegy 2000 före menő számban egybeseregelvén, a szent lélek segitségül hivása mellett kezdék meg alkotmányos müködésöket, főispáni helytartó gr. Sztáray Viktor ő mlga vezérlete alatt tömegesen, harangok zúgása és mozsarak durrogásai közt menvén először a r. katholikusok, azután a görög-egyesültek s végül a helvét hitüek egyházaiba. A hármas istenitiszteletről vallás-erkölcsi ihlettséggel megtért nagyszámu közönség a megyeház udvarán gyülvén össze, az elnöki székét elfoglaló főispáni helyettes viharos éljenekkel üdvözöltetett, ki is a gyülés feladatát előterjesztvén, az általa tollvitelre fölkért 1848-diki főjegyző Horváth Istvánnal felolvastatá a kinevezési leiratot, melynek kihirdetése után főispáni helyettes a törvénykönyvben meglévő százados eskütt letette, s minden szavaiban törvényességet és törvényekhez ragaszkodást lehellő rövid és talpraesett székfoglaló beszéde után, székében fölemeltetvén, a nép üdvözlő éljenzései közben hivatalába beiktattatott, fennevezett jegyző pedig

*) Az érdemes iró gróf e czikkére mi is megjegyezzük, mikép mi éppen nem vagyunk ellenségei annak, hogy valamely nemzetiség értelmesb része gyüléseznek, nézeteit egyeztesse, s egyszersmind ohajtásait nemzettársainak is tudomására jutassa. Mi nem tudjuk a szebeni gyülés mennyire lesz vagy nem lesz alkotmányos irányban lelkesülve, föltesszük azt is, hogy éppen sokan lesznek ottan, kiknek nézeteit osztandjuk, s általában mi még october 20-ka előtt egy főczikkünkben a nemzetiségek értelmisége törvényszerü gyülésezését pártoltuk, kifogásunk csak az, hogy e mostani gyülés nem az alkotmányosan már kinevezett orgánok utján lön engedélyezve, s igy fogván fel e kérdést az érdemes iró is, nem nemzetiségi elfogultság, hanem a törvényes formalitások védelmezése lebegett lelke előtt. Szerk.

☞ **Lapjainkból egyes számok is kaphatók hat uj krajczárjával Stein J. könyvkereskedésében.**

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

a közönség nevében üdvözlé, iránta tiszteletet, bizalmat és szeretetet nyilatkoztatott és tolmácsolt. — Ezután a megyei bizottmány tagjainak névsora 560 ra kiegészittetett. Végül Román Ferencz, egyik volt országgyülési képviselő inditványára, a hon némely nagyjai, Scitovszky hgprimás, Bartakovics és Lonovics érsekek, Bémer püspök, Balogh és Zsarnay superintendesek s Deák F. tiszteletbeli tagokká kineveztettek. — A megyei bizottság következő napon megtartá a tisztujitást. — Decz. 27-kén délután a tisztválasztás tartama alatt jelenté a megyei örhajdu, hogy a pénztári hivatal ajtaja nyitva van. A főispáni helytartó azonnal vizsgálatot rendelvén, kitünt, hogy a pénztári szobák ajtain lévő kettős lakatok, kulcsos zárak, valamint a pénztárt tartalmazó vasláda lakatjai, zárjai nyitva vannak s a szoba pallóin elszórva heverő néhány bankjegy bizonyitá, hogy itt rablás történt. A lakatokon és zárakon semmi erőszak nyoma nem lévén, a cs. k. pénztárnok és ellenőr azonnal kérdőre vonattak, s ellentmondó feleleteik alapos gyanut ébresztvén ellenök, a pénztári official- és assistenssel együtt azonnal őrizet alá tétettek. A pénztárból 11,000 s néhány száz frint hiányzik. A vizsgálat folyt.

Nyitramegyében, decz. 29-kén tartá m. gyülését. A főispánt (gróf Károlyi Lajost) nagy ünnepélylyel fogadták. A megyeház terme megtelt; a békebiztosok fehér atlasz jelvényekkel, melyekre e szavak irvák: „szent legyen a rend!“ nagy buzgalmat fejtettek ki; 9½ órakor egy küldöttség ment, meghivni a főispán ő excját, a ki megjelenvén viharos éljenekkel fogadtatott, mire főt. Vagyon, kanonok ur, jeles beszéddel üdvözölte. A főispáni székfoglaló beszéd varázs erővel biró volt, boldogságban uszott mindenki. Tóth Vilmos beszéde következett, a melyet a közönség viharos éljenzéssel fogadott. Tóth és Zerdahelyi Incze kiemelték a 48-ki bizottmány korszerütlenségét. Markhof egy számüzött polgártárs, Simonyi Ernő levelét olvasta fel, melyet az személye képviselőjéül küldött, miután mint bizottmányi tag a tanácskozmányra hivatalos volt, de nem jelenhetett meg. Zerdahelyi inditványozta, hogy a jegyzőkönyvbe foglaltassék, miszerint a megye kéri kanczellár ő excját, lenne kegyes a haza érdekében odamüködni, hogy a birodalom többi tartományainak is adassék szabadság, mint Magyarországnak. 1848 mindenki ajkáról zengett s mindenki ez évszámmal jelölt kokárdát viselt. A diploma is felolvastatott, s a főispán bemutatta a megyei pecsétet s közkivánatra letette az 1848-ki esküt. Az 1848 diki megyei bizottmány megmaradt, daczára a fennebbi támadásnak. A tisztujitás 31-re tüzetett ki. 30-kán már minden házon két három nemzeti lobogó volt; városi és külső banderiumok, zászlós csoportok és számos fogat kisérte a főispánt, este világitás, transparentek, fáklyás-zene, szónoklat, a „Szózat“ éneklése, a főispán ur a menetet a városházáig kisérte, honnan ismét a megyeházához kisérték s a megyeház tereme ablakából szives háláját fejezte ki. 31-kén végbement aztán a tisztujitás, s a kinevezettek éljen-kiáltásokkal erősittettek meg.

Aradmegyében is végbement a szervezés. Alig van megye Magyarországon — irják a „P. H.“-nek, — a hol nagyobb megfontolás, higgadtabb eljárás szükségeltetnék a szervezésben, mint Arad, melynek nagyobb része román levén, s vezetői pedig tulbuzgók, ott is sérelmeket látnak, a hol a szándékot a legjobb akarat vezeti. A közgyülést a szeretett főispán (Bohus János) nyitotta meg dec. 28 kán, előadta a gyülés tárgyát először magyar, s azután román nyelven, mely alatt annyira elérzékenyült, hogy a köny folytonosan hullott szemeiből. Végezvén beszédét, felolvastatott a már választmányilag elkészitett bizottmányi névsorozat, melyben tiszteletbeli tagok gyanánt benfoglaltatnak Horvá h Mihály csanádi püspök (emigráns) és Klapka György stb. kiknek neveit a közgyülés a szünni nem akaró éljenzéssel üdvözölte. A névsor felolvasása után Varjasi ügyvéd felszólalt, hogy az elfogadott névsorban a papság és földész osztály tulnyomó lévén, több más egyének bevételét inditványozá. Árkosi (román ügyvéd) egy óráig tartó román beszéddel lépett fel, melynek egyes részei éljenekkel fogadtattak, azonban a szónok gyenge szava, s a helyiség alkalmatlan volta miatt gyakran türelmetlenségben is tört ki a hallgatóság. Aradon a főtéren minden ablakból zászlók lengtek néhol 1848 felirattal. Másnap ismét gyülés. Rácz, aradi román esperes egy 60 tagból álló névsorral lépett fel, a kiket a románok részéről ohajt a bizottmányi tagok sorába fölvétetni s igy a biz. t. névsora meghalandja a 600-at. A főispán ur a közügy iránt nagy lelkesültséget tanusitott, s a kedélyek lecsillapitására ügyesen irányzá tapintatos eljárását.

Ugocsamegyében még decemb. 19-kén foglalta el székét a kedvelt főispán Lónyai Bertalan. A megye határánál mindenfelölről összesereglett banderiumok várták, s ott Dessewfy Emanuel esperes üdvözölte a fiatal főispánt, a ki az üdvözletet viszonozván, a banderiumok, lobogók, kocsik s dörgő éljenzések közt megindult a menet, s ugy érkezett N.-Szőllősre. Itt főispáni zártkörü értekezlet tartatott. Örömünnep volt egész nap, s a rend legkevésbbé se zavartatott meg, jóllehet folyton özönlött a magyar, ruthén és román nép ujjongva üdvözölvén a szabadság napját. Másnap lőn a m. gyülés. A főispán, végezvén szép beszédét, székestől felemeltetett és éljeneztetett. Ezután Lator G. üdvözlé. A megyei bizottmány tagjainak száma 300. Itt is megtörtént az anathema kimondás azok fejére, a kik a mult évtized alatt császári k. hivatalt viseltek. A bizottmány teljesen megválasztatván, főispán ur a gyülést befejezettnek, s a bizottmányi ülést ¼ óra mulva megtartandónak nyilvánitotta és eltávozott. Eltelvén a negyedóra, a bizottmány teljes számban összeült, a főispán letette az esküt, s végbe ment a tisztujitás.

Thorda. Folyó hó 4-kén délelőtt Tarsaly Gergely magát az Aranyos berkében meglőtte, de a lövés agyát nem zúzta szét, s igy még szinte 24 óráig élt. Mi, kik öt ismertük, megdöbbenve vettünk részt e gyász-eseményben. Fájó érzés futotta el keblünket, hogy benne volt Tordamegye utolsó főjegyzője s egy volt honvéd százados halt meg; fájó érzetünk fokozódott midőn politikai rab sorsát varázsoló elé emlékezetünk, mely nemes és magas lelki erejét megtörte. E városban s vidékén levő több volt honvédek, honvédtisztek egész fekete magyar ruhában—gyász jelleget öltve magokra—szép renddel, égő táklyákkal körül vették gyász-koporsóját nagy néptömeg között, s ugy kisérték folyó hó 7-én alkonyatkor a köztemetőbe halotti beszéd és ima után, hol átadták azon édes anyának, ki őrizni, oltalmazni fogja minden embertelen bántalmak ellen. Itt egy honvédtársa mondott felette beszédet, a mostani válságos időhöz alkalmazottat; utoljára sirja felett, a tömegből 3 lövés hirdette a harczfi végtiszteletét. Nyugodjanak esendesen porai!

Bogdán és Nagy Mihály igazgatásuk alatt színész társulat ütötte fel müködési mivhelyét „Mátyás királya“ czimü vendéglőben, hol f. hó 6-án előadását megkezdette. Vannak közöttük nevezetes egyéniségek, s annyival inkább ajánljuk a város és vidéki község figyelmébe, mivel szerény minden lárma nélküli fellépésök reményt nyujt várakozásunk kielégitésére. r. l.

Zsibó, január 1-jén, 1861. — Nagy időket élünk. A közös magyar hazára válságos napok néznek. Korunk s hazánk jelszava, söt már szinte kivivott diadala a különböző népek s nemzetek testvérülése, egyetértése, innen folyván ki a közös jólét és boldogság.

A kor és haza szent szava zsibói népünknél is — örömmel irhatom — viszhangra talált. Egy szép jelét mutathatom fel a közhaza előtt ennek, hogy t. i. mig 1848-ban a szózat pusztában kiáltó szó maradt népünk szive, jelleme s tetteiben; már ma éledőleg lángol a világ és hon ügyeinek ismerése s tudása vágya keblében, azon szent czél s akarattal, hogy mint a hon hü polgárai állhassanak meg egykor a haza szine előtt.

Ez éledező láng föllobbanása nyilvánitására legyen elég azt megirni most, hogy polgárságunk közt egy 40 tagból álló olvasó egylet alakult, mely a napi események sat olvasását s megértését tüzvén ki czélul, értelmi világát öregbitendő s honfiui kötelességeit megismerendő, szive melegével s honfiui buzgóságával bár mikor szolgálhasson a közös hon szebb jövendőjére.

Ezennel megrendeli olvasó egyletünk az erdélyi két igen derék magyar lapot: a „K. Közlöny“-t és „Korunk“-at, még hozatánk több magyarhoni lapokat is.

Sajnosan érzi népünk multjában a próféta szavai teljesülését: „elvész az én népem, mert tudomány nélkül való.“ Ezt érezve, élettudományt szerezni önmagának, szellemi vágyainak legfőbbike kezd lenni.

Igenis, élettudományt, emberismeretet szerezni e borus és válságos napokban — kérdem? nem lenne-e minden községnek, vagy az arra legbefolyásosabb egyéniségeknek legszentebb kötelessége?! Mert meg van irva: „ne higyjetek minden lélcknek,“ s még az is a mi áll jelenleg, hogy a „napok gonoszok.“

Föllángol szivem örömében, hogy a 48 beli borura szépen fölmosolygott Zsibó felett az ég. Érteni kezdjük itt is, hogy „a nagy világon, e szép hazán kivül nincsen számunkra hely,“ s igen azt is, hogy a polgárok csak ugy lehetnek boldogok, ha boldog azon szent föld is, mely bölcsője, életetője és sir a lesz, Éljen a testvériség! éljen az egyetértés! éljen a haza!!! Kun Károly.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Besztercze város és vidék küldöttsége folyó hó 11-kén tisztelgett gróf Mikó Imre ur ő nagyméltóságának, midőn is az érdemes szász város és vidék derék polgármestere következő beszédet tartá: „Van szerencsém nagyméltóságod elébe egy küldöttséget vezetni; a mely által Besztercze városa és vidékének közönsége a legőszintébb örömét kivánja kifejezni a felett, hogy nmlgod hazánk élére állittatott.“ „Midőn mi ohajtásaink- és reményeinkkel a nemes magyar nemzethez csatlakozunk, és épp ugy mint ez Erdély népeire nézve teljes bizalommal áldást és üdvöt remélünk nmlgodtól; bizunk abban, hogy nmlgod széttörendi azon lánczokat, melyekben egy egész évtized alatt nyögtünk, (geschmachtet); továbbá megvagyunk győződve, hogy nagyméltóságod a nép sorsának minden oldalról és hőn ohajtott megkönnyitését, a mennyiben a körülmények engedik, eszközlendi.“ Ennélfogva a legnagyobb okunk van legkegyelmesebb urunk császárunk ő felsége választása felett a legbensőbb örömet érezni, és az örökké való gondviseléshez esedezni, hogy az Erdély népeinek javára nmlgodat még számos éveken át a legjobb egészségben tartsa meg.“— Ő nmlga megköszönte a nemes város és vidék szerencséltetését, s hogy nehéz feladatának megfelelhessen, arra nézve szükségesnek nyilvánitá az erdélyi egyes nemzetiségek egyetértését.

— A házi zenekör tapasztalván, hogy nagyobb városokban is a nem teljes nyilvánosságra szánt hangversenyeket a közönség délelőtti órákban szivesebben látogatja, mostantól kezdve előadásait délelőtti 11 órára tette át.

— Ma vasárnap, tartatik meg a nagy álarczos vigalom, a melynek jövedelme a piaczi nagy templom körüli épületek megváltására van szánva. A czél kétszeresen pártolásra méltó, mióta Kolozsvár ismét Erdély fővárosa, az ideiglenes gubernium és ha majd, (remélhetőleg nemsokára az unió törvény szentsége kimondatik) talán a Királyhágón inneni részek főtörvényszékének székhelye lesz.

— Aranyosszéken január 5-kén d. u. és 6 kára virradólag oly kemény zivatar volt, hogy a kiket gyalogutban kapott, élet-halál között kellett küzdeniök a menekülésre. Két ember, egy férfi és egy nő a szélvészes zivatartól leverettetvén, ugy eltemettettek a hófuvástól, hogy maig sem sikerült őket megtalálhatni, mig egy harmadik (nő) egy szerencsés órában odaérkezett férfi által mentetett meg a hófuvás általi eltemettetéstől s igy a haláltól.

— A „P. Napló“ irja: Végre csakugyan lesz országgyülés! A „Sürgöny“-ből értesülünk, hogy tegnap kelt a legmagasabb határozat az 1848-ki törvény V. czikke alapján kiadandó választási „törvény“ iránt, mely — a nevezett hivatalos lap szerint — az emlitett törvényczikkel majdnem egyformán hangzik, csak jelentéktelen változtatások történvén azon. Legfontosabb ezek közt az, hogy a magyar nyelv nem föltétele a választhatóságnak. A részek, mond a „Sürgöny“, szintén meghivatvák az országgyülésre. Horvátországra nézve még nincsen határozat. Hát Erdélyre nézve. Az országgyülés április 2-dikán Budán gyül egybe. Tehát e részben is eltérés a 48-ki törvénytől, mely határozottan Pesten rendeli tartatni az országgyülést.

— A lapok közlik némely erdélyi románok azon kérvényét, mely decz. 10-kén ő felségének egy audientián átnyujtatott s a „cultus, értelmiség és ipar“ román képviselői által van aláirva. E kérvény az okt. 20-ki diolomához füzi okoskodásait. A pontok, melyek e kérvényben foglaltatnak, következők: 1) Kérik folyamodók, mondja ki ő felsége a román nemzet és nemzetiség politikai, vallási és polgári tekintetben tökéletes egyenjoguságát. S mivel ez elv kivitelét, ha kimondatik is, nem reménylik folyamodók az állam legmagasb organumaitól: 2) Kivánják folyamodók, hogy ő felsége az erdélyi udvari kanczellár fölötte fontos állomására egy románt hivjon meg s az udvari kanczelláriánál, valamint az ország kormányzóságánál is románokat kellő számban, magasb, határozó befolyásu hivatalokra is nevezzen ki. 3) Az okt. 20-ki kibocsátvány szerint egybehivandó tanácskozmányra a román nemzetből választandó férfiak, mindig a balázsfalvi és nagyszebeni két román egyházfő ajánlatára és az udvari kanczelláriánál alkalmazandó román nemzeti referendariusok előterjesztésére választassanak. 4) A német, román és magyar országos nyelvek Erdélyben a közigazgatásban, igazságszolgáltatásban és törvényhozásban teljesen egyenlő joggal birjanak. Az egybehivandó országgyülésen is valódi érdekeinek arányában legyen képviselve Erdély román lakossága. Ehhez képest 5) Az országos képviselet szervezésekor mérsékelt qualificatiói föltételek szabassanak. 6) Mindezek fölött még külön román nemzeti congressus, előkészületül az országgyülésre. Tehát nemzeti egyenjoguság, de nem a legalkalmasabb erdélyi államférfiuval az ország élén, hanem kizárólag román kanczellárral, s oly országgyüléssel, melyen a román elem képviselete legyen tulnyomó! jegyzi meg a „P. N.“

— A reactionak Bécsben még tágas müködési tér van hagyva. Erre f. hó 5-kéről a „P. N.“ közöl egy pár tényt: „A bécsi rendőrség a községi választások tárgyában alakult bizottmányoknak nem ád többé engedelmet arra, hogy a császári székváros lakosaihoz falragaszok utján szóljanak. Ugyanazon rendőrség legujabban azt hirdeté, miszerint oly egyéneknek, kik nem képesek választói jogukat kimutatni, a (semmi hivatalos jellemmel nem biró) választói értekezleteken nemcsak szónokolni, hanem jelen sem szabad lenni. Ugyanezen rendőrség Bécs egyik legnépesebb külvárosában a választók gyülekezetét egészen betiltotta, azon hozzátétellel, miszerint — ha ennek daczára is szónokolni merne valaki — erőszak fog alkalmaztatni.“

— Házi szegény betegek segedelmező magán intézetem (clinique ambulante ordination gratuite) fenntartására, mely ezelőtt 22 évekkel vette kezdetét, s mely idő alatt 30,000-nél több szegény beteg részesült orvosi segedelemben — az utolsó években többen jelentékeny adakozásokkal járultak, — a mi nekem kötelességemmé teszi hirlapilag is nyilvánitani, hogy a mult évben az intézethez folyamodó vidéki és városi szegény betegek száma a 3000-et felülmulta, kik ingyen orvosi szerekkel s többen jelenlegi szükségökben kevés pénzzel, fával sat. elláttattak. Hogy az évenként aránylag oly kevés begyült összegből, betegek oly nagy száma részesittetthetett s még kevés tartalék-tőke is (3000 ft o. é.) megtartathatott — onnan ered, hogy több gyakrabban szükségelt orvosszerek, üvegek sat. nagyban vétettnek s igy hon elosztva, elegyitve kéztől adatnak, melyeknek kezelésében nagy szorgalommal müködik intézeti segédorvos Jakab István, és hogy két gyógyszertár birtokosai özvegy Ritterné és Khudi József, a gyógyszerek árának 30 pctjét elengedni szivesek. Az intézet pártfogó felügyelői s az adakozást gyüjtői régebben gr. Haller Gáborné szül. b. Bornemisza Józéfa, gr. Bethlen Polixena s b. Jósika Lajosné szül. gr. Bethlen Etelka ő nsguk voltak; jelenleg pedig ő. Zeyk Józsefné szül. gr. Toroczkai Julia és gr. Mikes Sarolta k. a. szivesek tovább folytatni. Az ellenőri számolást nyug. fökormányszéki titoknok Incze Mihály ur teszi. Ha valaki ez oly igen szükségelt, később nevekedve állandó s közintézetté alakulandó müködésünk elömozditására járulni óhajtana, legyen szives adakozását fennemlitett valamelyik urnőhez intézni. — Kolozsvártt, január 10. 1861. Pataki Dániel o. t.

Nyilt tér. Kibédről lapunk megrendelése végett 6 frt. küldetvén bé az illető neve kijelölése nélkül, tisztelettel felszólitjuk azon t. cz. előfizetőt, hogy nevét a kiadó hivatallal legsietőbben tudatni sziveskedjék, hogy megrendelt lapját elküldhessük.

Nemzeti szinház. — Január 5-kén: Komáromi javára, „Timotheus apát keres“, „Egy frakk kevés“ és „A chorista.“ Tehetséges drámai szinészünk jutalmául egy nemes irányu drámát vártunk volna, nem efféle mis-más előadást. A jutalmazott alakitó ügyességét ismételve bemutatá.

Január 6-kán: Szigeti „Vén bakkancsos és Bokor mint „Friczi“ jól mulattattak. „Vadász mint bakkancsos és Bokor „Laczi“ szerepében Komáromi játéka vontatott és hideg volt, pedig ő ezen szerepkörnek höse szokott lenni.

Január 7-kén: Padunkon másodszor „A zsidó család.“ Komáromi—Almeyer—volt egyedül a közepességből kiemelkedett eredeti alak.

Január 8-kán: „Sevillai borbély.“ A czimszerepet Follinusz adá, ugylátszik szükségből, mert a szerep barritonra van irva. Follinusznak közép hangja bájos és ált-hangja erőteljes, azért jól énekelt, de mozgásainak kellő elevensége hiányzott, ez pedig Figaronál nagy hiány. Bokor mint Bartolo és Márczell mint Basilio jó fresko alakok valának s énekök is hatott, de Bokor nevetkezéseivel sérté az illusiót. Rozinát Szerdahelyi Nelli, mennyire hangterjedelme engedé — szépen énekelte könnyüség és teljes képzettséggel.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

POLITIKAI HIREK.

— Az „Öst. Z."-nak irják Lombardiából, hogy Garibaldi az utóbbi időben Milanóban volt és ott többször értekezett a magyar és lengyel forradalmi párt képviselőivel. Garibaldi oda müködnék, hogy Ausztria valamelyik pontja ellen expeditiót intézzen és mig Ausztria ezzel foglalkoznék, a velenczei szárazrész lakosságát felkelésre bujtogassa. Hogy a szárd kormány pártotja e tervet, kétségkivüli. Annyi bizonyos volna, hogy azon jelentékeny pénzerőt, mely ezen terv kivitelére szükségeltetik, a piemonti kormány szolgáltatja. Arról is tudósitják a nevezett lapot, hogy a napokban 600-nál több garibaldista érkezett Desenzanoba (szárd Lombárdia), hogy ott töltsék el szabadságidejeket és az első jelre kiköszenek az ausztriai partokra, mely czélra a piemonti kormány készen tartja a Garda-tón a megkivántató hajókat. A „Perseveranza" is kereken kimondja, hogy az olaszok egy osztrák háboru előestéjén állanak. De hogy ki idézi elő ezen uj háborut, kitünik következő soraiból: „Az uj év — ugymond a nevezett lap — részünkre egy igen véres háboru valószinüségével kezdödik, mert mi a kisebb szövetségesek legyőzése után Ausztriával fogunk szembenállni, és már is nyilvánul ezen igen közel háboru előérzése. Mi erre nem csupán azon körülményből következtetünk, hogy Ausztria vonakodik átengedni Velenczét, hanem Ausztriának bel- és Németországgal szemben való politikájából is."

— Milnoban nagy az izgalom, a mozgás, a zaj. Köszörülik a kardot, hegyzik a szuronyt. Kávéházakban a garibaldisták a közel hadjárat felől beszélnek. Szinházakban a nagy hazafi dalát éneklik, s az utczákon nem hallani egyebet, mint a Tavaszi dalt, mely igy kezdödik:

Garibáldi e nel Caprera
Sperando la primavera.

Garibaldi Caprerában
Remél marczius havában.

Aztán következik:

Aprilisben nyerget teszen a lovára
És mindnyájan készen leszünk a csatára.

Hazánk ellenségi ellent nem állhatnak,
Az Urnak küldötte — jó Garibaldinak.

— Az „Indépendance belge" szerint a császár uj évben néhány nyájas szót intézett Metternich herczeghez, örömét fejezvén ki azon reformok, illetőleg kegyelmi tény fölött, melylyel uralkodója az ujévet megkezdte. A „Constitutionell" kommentálván a császár azon szavait, melylyel ez utóbbi a diplomatiai testület jó kivánataira felelt, ugy találja, hogy mind a köz aggodalmak, mind a követendő ut ki van jelölve e kevés szavakban: „a nagyhatalmak barátságos egyetértése." „A nagyhatalmak barátságos egyetértése — igy folytatja a félhivatalos lap — nem jöhet létre komolyan és hitelesen másképen, mint congressusban. Ez, bármily távolnak lássék az még némelyek előtt, a mi véleményünk szerint nemcsak a legjobb megoldás, de az egyedül lehetséges is, mivel az a dolgok menetelében fekszik, és mivel a pillanatnak el kell jöni, midőn az saját szükségessége által ránk fogja magát parancsolni." A „Constitutionnel" korán se akarja azt állitani, mintha Európa nyugodt volna, hanem csak azok ellen tiltakozik, a kik e nyugtalanság okát arra a szegény 1960-dik évre akarnák kenni, holott messzebb kellene kereskedniök. „A nyugtalanság oka — ugymond — közelebbről tekintve, Európa normális állapota, 1815 óta, vagyis azóta, a midőn egy hamis egyensulyt állitottak fel a népek természeti hajlamai (instinets) és törvényes érgekei ellenére. stb."

— Az „A. A. Z." párisi levelezője, ki miután kiemel a császár „különös szeretetreméltóságát" a diplomatiai testület irányában következő jellemző vonást közöl: „A belga követtel a császár elhaladása közben kezet szoritott. A követ örömét fejezé ki a császár választása fölött, melylyel lord Cowley ujévi udvezletét viszonozta, e válasz kétségkivül le fogja a külföld aggodalmait csillapitani. A császár sarkartikus, vagy ha ugy akarják, daemoni mosolylyal és egy mérő pillantással válaszolt, mi közben bajuszát pödörte. E mosoly, e pillantás és az azt kisérő mozdulat nem volt a gyülekezetre oly drastikus, de nem kevésbbé mély benyomásu, mint ama ismert szavak, melyeket a császár egykor báró Hubnernek mondott."

— A „Siécle" Bukarestből dec. 21-ről egy tudósitást közöl, melyben ezeket olvassuk: „A hét főeseménye azon beszéd, melyet a fejedelem a mult vasárnapi fogadáskor miniszteriehez intézett és a melyet a másnapi hivatalos lap közzé tön. Előre bocsátván, hogy a legutóbbi zavargások iránt a vizsgálat végébez közelg és a kamrával közöltetni fog, a fejedelem hozzá tevé: Uraim, több fegyverrel megrakott hajó kikötött egyik kikötönkben. Mondják meg ez alkalommal, hogy mi el vagyunk határozva fönntartani területünk semlegességét és azt mindenki által tiszteletben tartatni. — Isten örizzen, hogy a román föld elveszitse általunk régi vendégszerető jó hirét! hanem, mivel kötelességünkben áll mindenek előtt népénk fönnmaradása fölött örködni, meg fogják gátolni az oly emberek összecsoportozását, a kik a belnyugalmat megháboritaná, a nélkül azonba, hogy visszaküldenök azokat oda a honnan jöttnk és a hol meglehet, politikai vétségek miatti elitéltetés sulya alatt állanak. A magyarok azt hitték, hogy nemzetiségök visszaszerzésére a kedvező pillanat számokra is megérkezett, és hogy a mi hazánk alapjául szolgálhat az ő operatioiknak. Mi nem türhetnénk el hasonló vállalatokat, melyek világos megsértését foglalnák magokban azon semlegességnek, a melyet mi minden hatalmunkban levő eszközzel tiszteletben fogunk tartatni." Ezután a fejedelem külön a hadügyminiszterhez fordulván, szivére kötötte, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket s egészitse ki mielőbb az ezredek kereteit, valamint a csapatok fegyverzetét és ruházatát, ha szinte tulmenne is a neki nyitott hitel határain. „Legyünk készen — igy szólt végül — mert önök tudják, hogy a külföld mindig azért szállotta meg a mi országunkat, mivel nem valánk készen."

— A jan 3-diki „Dresdner Journal"-ban egy majnafrankfurti levél foglaltatik, mely szerint Ausztria és minden szövetségi állam késznek nyilatkozott a holsteini ügyben várt porosz előterjesztéshez föltétlenül hozzájárulni.

— Az orosz „Invalide" oly szépen beszél az uralkodók kötelességei és a népek jogos igényei felől, mint bármely alkotmányos ország ujsága. A gaetai király azon manifestumára felelvén, melyben az exkirály Európa minden hatalmait — az egy Napoleonon kivül — megtámadja, hogy a fejedelmek közt fennálló testvéri viszony daczára, őt egyik sem segitette, ezeket mondja: „A testvéri és erkölcsi köteléken kivül, mely a koronás főket egyesiti, minden fejedelemre a gondviselés sulyos kötelességeket szabott, hogy örizze becsületét, életét, vagyonát és jóllétét saját népének, melyet nem szabad idegen ügy esélyeinek kitennie. A bourbonok magoknak köszönhetik bukásukat, mert 1814. óta, népeik bizalma és szeretete helyett, az ostrakok szuronyaira támaszkodtak.

— Oroszországi levelek szerint a tschornikowi és pultawi kerületekben zavargások történtek és a rögtönbirságot kihirdették. A parasztok egyenlő lábra kivánják magokat tétetni a korona-jobbágyokkal, melyeknek, mint tudatik, különös előjogai vannak. A dniesteri orosz sereg erősiteseket kapott.

— A lengyel határról, dec. 23. Az „A. All. Ztg." irja: a lengyelországi forradalmi mozgalmak oly előmeneteleket tesznek, hogy már legközelebb kitörésuket elkerülhetlennek tekinthetni. Bár mi történik is a kormány részéről, a lengyelek csak mosolyogva nézik, mert rendületlen azon meggyőződésök, hogy jövő tavaszszal helyre fog állittatni hazájok. Az orosz hatóságok már a legszigorubb eljárást követik, s maga Palucci tábornok is, a rendőrség főnöke elmozdittatott hivatalától azért, hogy nagyon engedékeny volt a lengyelek iránt. Az uralkodóknak varsói összejövetele alatt előfordult jelenetek felnyitották a császár szemeit az iránt, hogy a lengyelekkel szelid uton semmire se lehet menni; mert ők nem mást igényelnek, mint nemzeti függetlenségöket. Palucci helyébe Jalschen csendőr tbk lépett, kit a lengyelek már előbbi időkből ismernek kérlelhetlen szigoruságáról. Ezen uj rendőrparancsnok már is sok elfogatást hajtatott végre, ezáltal remélvén a lengyeleket további forradalmi léptektől visszatarthatni, a mi azonban aligha sikerülend neki. Mindenek felett legmerészebben lépnek fel a litvánok, a magyarok hü utánzóinak bizonyitván magukat. Ők a császárhoz intézendő ugynevezett petitiót határoztak benyujtani, melyben következő kivánságaikat fognák előterjeszteni: 1) a vilnai egyetem visszaállitását; 2) a lengyel nyelv általános behozatalát tannyelvül, 3) kizárólag lengyel közigazgatást és lengyel törvénykezést, 4) nyilvános esküttszékeket, és 5) teljes vallás egyenjoguságot. Ezen petitio feletti tanácskozások alkalmával nem irtózott a kownoi nemesség marsallja nyilvánosan oda nyilatkozni, miszerint nem annyira a kérvény eredménye, mint inkább az forog kérdésben, hogy ezen tényt constatirozni lehessen, s hogy a külföldnek tudtára eshessék, miszerint Lithvania nem orosz, hanem lengyel tartomány. Ezen események következtében Wilnában a legutóbbi időben sok elfogatás fordult elő, és saját vizsgálódó bizottság neveztetett ki, Haller ezredes elnöksége alatt. A muit héten sok becsempészett könyv s nyomtatvány (főkép franczia) koboztatott el. Egy legujabban kiadott ukáz szerint számos megkegyelmezettnek vissza fognának adatni elkobzott javaik.

— A Szulinán lefoglalt hajóknak Szárdinia számárai visszaadatása után, a porta jelenleg szilárdul ragaszkodik a kutatási joghoz, a hadidugáruk szállitásának gyanujában álló hajók irányában. A két kormány e tárgy iránt folyvást heves jegyzékeket vált. — A „Levant Herald" szintugy a protestánsok mint a katholikusok érdekében, a syriai franczia megszállás meghosszabbitását követeli. Egyébiránt Syriában, mint a „Pays"-nak Beirutból dec. 14-ről irják, általában nyugalom uralkodik. Fuad pasa müködése teljes dicséretet érdemel.

— Az ujabb chinai sürgönyök jelentik, hogy Peking városa tökéletesen oda van hagyva. Nincs benne több szövetséges erő. A francziák két részre oszlanak: egyik Shangaiba hajózik, a másik Tientsinben marad. A Shangaiban táborozott tengeri sergek Cochinchinába menének.

Ujabbak. — Bécs, jan. 9. A hivatalos bécsi lap jelenti: Ő Felsége 7-ikén kiadott legf. kéziratában terjedelmes amnestiát ad mindazon büntetés alá eső cselekedetekért, melyek Magyarország, Erdély, Horvátország és Szlavonia területén csupán az 1860. okt. 20-ika előtt fönnállott kormány rendszer megváltoztatására törtek, vagy erre vonatkozással birtak. Ezen kegyelmi tény keresztülvitelére azonnal megtétetnek a szükséges lépések.

— Victor Emanuel a kamrák követeinek ujévi üdvözletére ezt felelte: „A közügyek menete megnyugtató, de a legnagyobb eszélyességre és összetartásra van szükségünk, hogy legyőzzük a még legyőzendő akadályokat. Ez okból igen szükséges, hogy a legjobb egyetértést tartsuk fenn valódi szövetségeseinkkel." A helyhatósági testülethez szólva felemlité a lefolyt évben történt dicső dolgokat, s hogy a nemzeti egység eszméje közelget immár a valósuláshoz. A velenczei kérdésre átmenve megjegyzé a király, hogy Velencze eladásának tervébe nem sok bizalmat helyez, mint a mely különben is kevés rokonszenvet költ. Végül mondá, hogy Olaszországnak uj eseményekre kell készülnie. Ő maga részéről mint király és honfi a maga kötelmeihez mind végig hü leend.

— Milano, jan. 7. A mai „Perseveranzának" jelentik Turinból: A király elnöklete alatti hosszas miniszteri tanácskozmányoknak a mindinkább nyomasztóbbá váló nápolyi viszonyok szolgálnának tárgyul. Nem volt még eddig mód az ottani uralkodó izgatottság megszüntetésére, s a kormány a nemzetiségi programm kifejlesztését gátolható akadályokat talál ugyanott. A Buoncompagni elnöklete alatt összeült egységes monarchiai választási bizottság véglegesen megalakittatott. Ratazzi és Depretis azonban vonakodtak a programmot támogatni. Mint mondják, 10 sor- és két granátos-ezred alakitása határoztatott el. Ugyanezen lap értesit, hogy a nápolyi uj évi zavargások alkalmával elfogottak között Palmieri tábornok és a Marra testvérek is volnának.

— Turin, jan. 7. A Nápolyba rendelt mozgó nemzetőr zászlóalj ma indul oda. Genuában 4-én tartá a Bertani-bizottmány 40 tagja — azok közt Guerazzi, Macchi, Brofferio és Dolfi — első tanácskozmányát római és velenczei küldetése tárgyában, s azon részvét fölött, melyet a választási mozgalmakban venniök kell, és pénzalapjuk hova forditása fölött.

— Turin, jan. 8. A turini lap megerősithetni hiszi azt, hogy Piemont a Gaeta előtti ellenségeskedéseket 19-ig félbeszakitja s a közben az erőd megadása iránt alkudozni fog.

— Páris, jan. 6. E czim alatt „Roma és a püspökök" egy röpirat jelent meg, mely párhuzamat van, az első korszakbeli pápák, midőn azok egyházi ügyekre valának szoritva, és a második korszakbeliek közt, a midőn a pápák a világi ügyeket is teendőik sorába foglalák. E röpirat fájlalva kénytelen kijelenteni, hogy a püspökök s a magasabb clerus a papságot ez uton követi, azonban megengedi, hogy az alsó clerus nagyobb része a dolgokat máskép tekinti.

— Kuza herczeg a portának tett jelentésében igazolja magát, hogy neki semmi része sincs a magyar fegyverszállitmányokban, és ismételve nyilvánitja a zultán iránti hüségét. A Dunafejedelemségekben azonban folyvást tart a pezsgés. Sokan igen neheztelnek Szárdiniára, hogy Kuza fejedelemnek legmagasb rendszalagját küldé meg. „Csak ügyeljen a fejedelem, ezt jegyzi meg állitólag egy diplomata — hogy az a szalag meg ne fojtsa."

— A moldovai határszélről irják, hogy Jassyban egy lengyel legio (?) van alakulóban. A legio tagjai száma már is 2000-re megy. A „Presse' galaczi levelezője irja: „Alsóbb és felsőbb körökben itt csupán politikáról beszélnek s dicsérik Kuza hg bölcs és tevékeny kormányzását, valamint Victor Emanuelhezi benső viszonyát. Valóban olyszerüek is Kuza intézkedései, hogy bizonyos európai kormány általi támogatása felől egy perczig se kételkedik senki.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

— A „P. Lloyd“-nak irják Bécsből jan. 10-ikéről, hogy a legm. határozatnál fogva az országgyülésnek egybehivása apr. 2-ra; gróf Cziráky lemondott és gr. Apponyi országbirónak kineveztetett. Határozottan állittatik, hogy István főherczeggel a palatinatus iránt semmi egyezkedés nem történt, vagy legalább az ez iránti tárgyalás a legmélyebb titokban tartatik, s arról irányadó magyar kormányi körökben mit se tudnak. — A „Fortsch.“ hiteles forrásból értesül, hogy gróf Apponyi jan. 10-dikén mint országbiró le is tette az esküt Ő Felsége kezeibe és az esti vonattal Pestre indult hivatalos működését megkezdeni.

— Stambuli tudósitások szerint Szerbiában nagy mérvben harapózik tova a szláv izgatás, és a megyék harczra készülnek.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

Gabonaár Kolozsvártt, január 10-én, 1861.

Bécsi mérője: Tisztabuza 4 frt 46 kr. Elegybúza 2 frt 73 kr. Rozs 2 frt 40 kr. Árpa — frt Zab 1 frt. 8 kr. Törökbuza 1 frt 60 kr. Pityóka 1 frt 40 kr. — Marhahús fontja 14 kr. o. é.

BÉCSI BÖRZE január 9-kén.

	pénzben	áruban
Állam-adósság.		
5%-os nemzeti kölcsön . . . 100 frt.	73.80	74.—
5%-os metalliques . . . . . 100 frt.	63.50	63.75
Földtehermentesitések.		
5%-os magyarországi . . . . 100 frt.	65.—	65.75
5%-os bánsági, horvát és szláv . 100 frt.	62.25	62.75
5%-os erdélyi . . . . . 100 frt.	60.75	61.50
Sorsjegyek.		
Trieszti db. . . . . 100 ft pp.	114.—	115.—
Dunagőzhajóz. társ. darabja . 100 ft pp.	94.—	94.50
Budai városköszég db . . . 40 ft a. é.	36.—	36.50
Eszterházy . . . . . 40 ft pp.	86.50	87.50
Salm . . . . . 40 ft pp.	38.25	38.75
Pálffy . . . . . 40 ft pp.	36.25	36.75
Clary . . . . . 40 ft pp.	34.—	34.50
St. Genois . . . . . 40 ft pp.	37.25	37.75
Windischgrätz . . . . . 20 ft pp.	20.—	20.50
Waldstein . . . . . 20 ft pp.	26.25	26.75
Keglevich . . . . . 10 ft pp.	14.75	15.—
Részvények.		
Nemzeti bank ex div.)	746.—	748.—
Hitelintézet 200 frt	156.20	156.40
Alsó-ausztriai esc. bank 500 frt . . .	559.—	561.—
Duna-gőzhajózási társulat 500 ft pp. .	380.—	382.—
Trieszti Lloyd 2-ik kibocsátása 500 ft pp.	130.—	140.—
Budapesti lánczhid 500 ft pp. . . .	393.—	398.—
Éjszaki vasut	1904.80	1905.—

	pénzben	áruban
Ausztr. államvaspálya	276.50	277.50
Nyugati vasut	183.50	184.—
Pardubitzi vasut	105.50	106.50
Tiszai vasut	147.—	147.—
Déli vaspálya 60% (ex div.)	182.—	184.—
Károly Lajos vaspálya (ex div.) . . .	153.—	153.50
Graz-Köflachi	106.—	109.—
N.-Szombati 1-sö kibocsátás	20.—	22.—
N.-Szombati 2-ik kibocsátás	60.—	64.—
Váltók (devisek)		
Három hónapra.		
Amsterdam 100 holl. ft (86 ft 52 kr a. é.) 3%	—.—	—.—
Augsburg 100 d. német ft (85 ft 90½ kr) 3½ „	129.—	129.25
Berlin 100 tallér (150 ftr ausztr. értékb.) 4 „	—.—	—.—
M. Frankfurt 100 d. ném. ft (85 ft 90½ kr) 3 „	129.25	129.50
Hamburg 100 márk-bankó ft (75 ft 85 kr) 2½ „	113.75	114.—
London 10 font sterling. (100 ft 23¼ kr) 4½ „	150.25	150.50
Páris 100 frank (40 ft 50 kr ausztr. ért.) 3½ „	59.70	59.75
Pénznemek.		
Korona	20.63	—.—
Császári arany	7.11	—.—
Reczés arany	7.10	—.—
Napoleonsd'or	12.08	—.—
Orosz imperiale	12.35	—.—
Ezüst	50.50	—.—
A nemzeti kölcsön papir szelvényei . .	40.—	—.—

HIRDETÉSEK.

HIVATALOS.

(9) (3—3)

Árverési hirdetmény.

A helybeli cs. kir. megyei törvényszéknek 1860-ik év december 20-án **12676** szám alatt kelt kibocsátványa nyomán a néhai Debreczeni György hagyatékához tartozó fekvők, u. m. egy kőház nagy kiterjedésü telkével együtt Kolozsvártt a „két viz“ között a Pap-utczában 371. szám alatt, egy 20 vékás szántóföld a „Kövespad“on és egy 16 vékás szántó a „Békás“ban, közárverezés utján eladatnak; az árverés történni fog az alólirt cs. kir. közjegyzőnek belső szénutczában 132 szám alatti irodájában folyó 1861 év januárius hó 22-dik és 26-dik napján délelőtti 9 órakor. —

A becsülevél a jegyzői irodában a szokott hivatalos órákban megtekinthető, valamint bővebb felvilágositás is itten nyerhető.

Kolozsvár, január 6-án, 1861.

Pagátsnik Miksa,
közjegyző.

(11) (2—3)

2301. sz. Hirdetmény.

A magas cs. k. Helytartóság 1860 december 26-án **23824**/1473. szám alatt kelt rendelete szerint folyó 1861-ik év február 5-kén a szamosujvári cs. kir. országos fegyintézet hivatali irodájában, az ugyanezen fegyintézetnél szükségeltető bör-anyagok szállitása iránt egy irásos ajánlati tárgyalás fog tartatni, és pedig:

1000 pár egész czipöre (bakkancs), párja álliván 1 pár borjubör fö- és sarkbörből, 1 pár fontostalpból, 3 pár sarokfoltból, 1 pár talpbérlés, ráma, sarokbérlés és füzöszijból.

1000 pár talpaláshoz való fontostalpra.

A 36 kros bélyeggel ellátott irásos ajánlatok a fenn nevezett napon déli 12 óráig az igazgatósághoz béadandók. Minden irásos ajánlat az ajánlónak vezeték- és keresztnevét, lakhelyét és polgári állását tartalmazza, továbbá az illető-ajánlat határozottan és pedig betükkel és számbetükkel tétessék ki, a hol határozottan megjegyeztetik, hogy egy netalán előforduló különbségnél a betükkel irt ár fog érvényesnek tekintetni. Végre az irásos ajánlatban határozottan megjegyzendő, hogy az ajánló a szállitási feltételeket tökéletesen ösmeri és azoknak magát minden kikötés nélkül alája veti.

Minden irásos ajánlathoz hozzá csatolandó egy 380 o. é. frtból álló 10 százalékos bánatpénz, készpénzben vagy állampapirosokban, ez utóbbiak a napi árfolyam szerint számitva, vagy pedig valamely cs. k. pénztárban bánatpénzül letett öszvegről szóló nyugtákban.

E közben az ajánlati feltételek a szamosujvári cs. k. fegyintézet irodájában a szokott hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A cs. kir. országos fegyintézet igazgatósága.

Szamosujvár, január 3-án, 1861.

Brühl, igazgató.

(12) (2—3)

Sz. 1755. 1860 Hirdetmény.

Mező-Örke közs ge beadványa folytán e járási hivatalnak mint törvényszéknek jelen év december 29-én **1755** polgári számok alatt kelt határozatával egy a fennebb megnevezett község nevére a mező-záhi cs. kir. adóhivatal mint kölcsön-pénztár az 1854-dik évi nemzeti kölcsönre aláirt 2260 pengő frtról, mely öszvegbe 2032 pfrt ki is fizettetett, s mely utóbbi öszvegre 1360 pfrtig állam-kötelezvények is adattak ki — 1854-ik év august. hava 21-én 858 számok alatt kiállitott, de állitólag elveszett kölcsön-ivnek érvénytelenitése megengedtetett, mi azon hozzáadással juttatik köztudomásul, hogy e kölcsön-iv, arra az esetre, ha e hivatalnál egy év alatt elő nem mutattatnék — érvénytelennek fogna kinyilatkoztatni.

A mező-záhi cs. kir. Járásbirósághtól, M.-Ludason, december 29-én, 1860.

A cs. kir. járási főnök.

NEM HIVATALOS.

(7) (3—3)

Haszonbéri hirdetés és erdő eladás.

Antal Imréné szül. Margitai Rozália urnő mocsi járásban Kolozsvártól mintegy 2 óra távolságra m.-kályáni tagositott birtoka, mely 524 holdból áll, és leginkább legelőnek használható, benn a faluban nagy kiterjedésü udvartelkek, lakható ház- és gazdasági épületekkel ellátva, több curialisták és korcsmai joggal együtt jövő 1861-ik év Szt-György napján kezdődő 3 évre haszonbérbe adandó, — továbbá ugyanott épületfáknak használható szálas erdő eladó.

Bővebb értesitést vehetni Tordán, megbizottja Púhl Ignáznál.

(14) (2—3)

Egy jelenleg Abrudbányán tartozkodó s oskolait az alkotmányos magyar időben Magyarhonban végzett fiatal egyén, ki a magyar, deák és német nyelvekben egyaránt jártas, az elsősorolt nyelveken ir és beszél, azonkivül a táj- és arczfestészet müvészetében és az arcz-fényképészetben is kellőleg gyakorlott, ajánlja magát bármely osztályu tiszteséges családhoz nevelőül. Bővebb értesitést vehetni akár magán levél akár személyes értekezés után ifj. Zattler (Nyerges) Mihálynál, Kolozsvártt, belmagyarutcza 425 sz., első emelet 1-sö ajtó.

(10) (2—9)

Uj biztositó társulat.

Van szerencsénk a t. cz. közönséget tisztelettel értesiteni, miszerint a **„PHŐNIX“** czimü biztositó társulat **3,000,000 frt** alaptökével birodalomszerte megalakulván s müködését elismert kedvező sikerrel a két magyar hazára is kiterjesztvén, ennek alólirt főügynöksége a müködése területébe eső Besztercze és Kövár vidékén, Belsö Szolnok, Doboka, Kolozs, Thorda és Küküllő megyékben, Aranyos, Maros, Udvarhély, Csik és Gyergyó székekben biztositásokat elfogad:

a) lak és gazdászati épületekre, gyárakra, serfőzők- és szeszégetőkre, ezek gépeire, felszerelvényeire és készleteire, továbbá szalmás terményekre, takarmány-nemüekre épületekben vagy szabad ég alatt, marhákra, gazdászati eszközökre, árukra, butorzatra, kézmüszerekre s egyéb ingóságokre, tüz, villám vagy tüzeset alkalmával lerombolás által okozandó károk ellen, — és

b) szárazon vagy vizen szállitandó árukra minden esetleges kár ellen.

A biztositási feltételek a biztositó közönségre nézve összehasonlitólag legtöbb előnyt nyujtanak.

A dijak általában, de különösen szilárdabb biztositásoknál a legjutányosabban számittatnak fel.

A károk pediglen lehető leggyorsabban vizsgáltatnak meg és a teljes kártérités a szabályozás után tüstént és annál gyorsabban eszközöltetik, minthogy a **„Phőnix“** folyó hó 12-én **az első magyar általános biztositó** — és ezen kivül szilárd alappal müködő még más hat biztositó társasággal is kölcsönös viszbiztositási szerződésre lépett. —

E lényeges kedvezmények, melyek pontos megtartását szigoru kötelmünkké nyilvánitjuk, feljogositnak minket arra, hogy a t. cz. közönség részéről minél nagyobb részvétre és elismerésre számolhatunk, melyeket viszont pontos szolgálat és a biztositási téren ohajtandó mindennemü felvilágositás önzéstelen kiszolgáltatása által törekedendünk kiérdemelni.

Maros-Vásárhely, december 16-án, 1860.

A „Phőnix“ főügynökei:
Moldován és **Czerbesz.**
Iroda: Széchenyi-tér, 1081. sz.

(15) (1—1)

FELSZÓLITÁS.

Minthogy több versen irt leveleimnek eredménye nem lett, kényszerülve vagyok tek Antal Imre urat, mint a Berzenczei árvák tutorát, nagy apai jogomnál fogva hirlapilag felszólitani: 1) az árváknak Szálteleken volt néhány urbéres telkeikért illető kárpótlásért az illető helyre folyamodni; 2) Sámsondon a faluban benn lévőkért is hasonlóképpen — vagy ha azok Székely örökségek, abban az esetben az urbéri törvényszéknél azokért keresetet inditani; 3) a m.-rücsi curiális telekért és az abban lakó ember által használtató külső allodialis helyekért is az urbéri törvényszékhez folyamodni, mielőtt a kiszabott határidő el nem telnék; ezeknek mulasztása miatt történhető károsodásokra nézve fentartom az árváknak a Tutor ur elleni kereseti jogát

Kadácsy Dániel.

(1158) $^{13}/_{1}$ 1861 (4—4)

Tisztelt Popp J. G. úr!

Tisztelettel fölkérjük, hogy az ön **fogólomjából** mint szintén **Anatherin-szájvizéből,** melyeket több esetekben igen sok sikerrel használtunk, sziveskedjék a helybeli mügyógyintézet számára hat csomag fog-ólmot és ugyanannyi Anatherin-szájvizet küldeni postán következő czim alatt: „Titkos udvari tanácsos **dr. Ried** urnak, a nagyherczegi sebészi mügyógyintézet igazgatójának.“

Jéna, nov. 28. 1859.

Dr. Schillbach,
a sebészi mügyógyint. segédorvosa.

(16) (1—3)

A nagy-enyedi ref. Collegium közhirré teteti, hogy a reája néhai Jablonczai P. Elek urról véghagyomány szerint szállott maros-szentmrei jószág, — mely 200 hold körüli majorság, és gen jó minőségü szántó, kaszáló helyekből, belső udvari lakházas és több apró bérfizetés alatti telkekből, egy belső és külső korcsmákból áll, — folyó 1861-dik év február hó 14-dik napján délelőtti 9 órakor Nagy-Enyed városában a ref. Collegium udvarbirói szállásán, ez évi április 1-jén kezdődő 6 azaz hat egymás utáni évekre nyilvános árverés utján a többet igérőnek haszonbérbe fog adatni.

A kikiáltási ár 500 o. é. forint, hozzá szólhatási bánatpénz 50 frt o.é., mely mellett irásbeli ajánlatok is elfogadtatnak az árverelés megkezdéséig. —

A kiadási föltételek-, valamint a jószág körülményeiről értesülhetni oskolai gondnok Fosztó Ferenczné, és az árvereléskor ott helyben.

(8) (3—3)

HIRDETÉS.

B. Bánffy Kata ő ngának Kolozsvármegyében B.-Hnnyadtól másfél óra távolságra a Csucsa felé vezető országos útvonal közelében fekvő Sebes-Váralya nevezetü helységben a Sebes vizére épitett papiros- és kétkerekü lisztelő malma; a gátak fentartására szükséges fa is adatván; továbbá korcsoma-joga, 2 hold szántó- és 2 hold kaszáló földje, az 1861 ik évi április 24-ik napjától kezdve 10 avagy 12 évre haszonbérbe levén adandó, a vállalkozó előre is azon megjegyzéssel értesittetik, hogy mivel a papiros malom egészbeni új kijavitást igényel, s következőleg azt a vállalkozó saját erején leend köteles megtenni. ez okból az évi haszonbér esekélységére is lehet számitani Bővebb felvilágositást lehet venni bérmentes levél utján Kolozsvártt, külső szénutczában lakó t. Ürmösi Sámuel urtól, kivel egyszersmind az alku és szerződés is megköthető lészen.

AZ EV. REF. FŐTANODA KÖNYVNYOMDÁJA. (Belső farkasutcza 74 sz.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.